

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Јуни 2020

9(1)

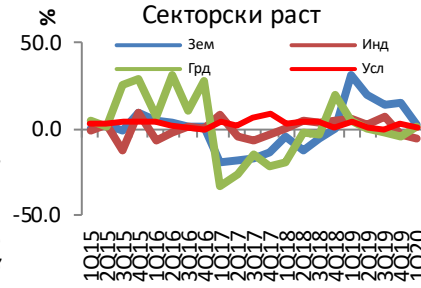
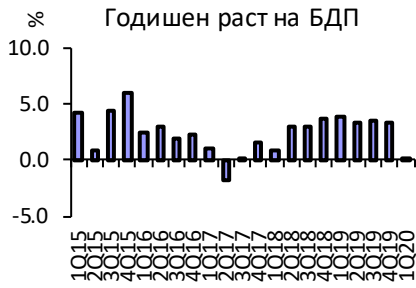

Ударот од кризата предизвикана од ширењето на коронавирусот Ковид-19 врз **економијата** започна во втората половина од март 2020, што предизвика **БДП во целото тримесечие да се зголеми само за 0.2%**. На **производната страна**, намалувањето од -5.1% кај **индустријата** е рефлексивна на затегнатоста во **глобалната трговија** која постоеше уште пред Ковид-19, како и на влијанието на ограничувањата на движењето врз трговската размена по почетокот на кризата. Намалувањето кај **трговијата, транспортот и угостителството** од -1.3% е последица на индуцираното затворање на претпријатијата (ресторани, кафулиња, шопинг молови) и падот на потрошувачката на неесенцијални добра по почетокот на пандемијата. На **расходната страна**, ефектот од индуцираната контракција и отежнатото движење е видлив кај падовите на **извозот и увозот**, -5.4% и -3.2%, соодветно, како и кај значителното забавување на растот кај **инвестициите и потрошувачката**.

Невработеноста во првиот квартал од 2020 понатамошно се намали на 16.2% од претходните 16.6%. Ваквото движење може да се должи на две примарни тенденции. Прво, ударот на кризата не беше проследен со моментални отпуштања на работници, што се согледува и преку бројките за регистрираната невработеност од АВРСМ кои забележаа помалку од 2.000 нови невработени (околу 0.25% од вкупните вработени) на крајот на март во однос на крајот од февруари 2020. Второ, поголем дел од Анкетата за работна сила, врз основа на која се пресметува кварталната невработеност, веројатно бил прибран пред почетокот на кризата.

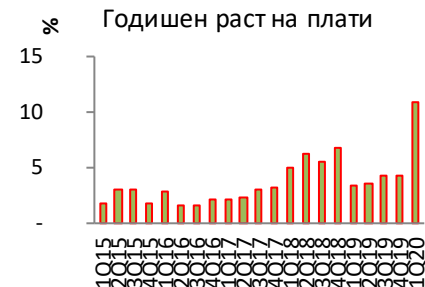
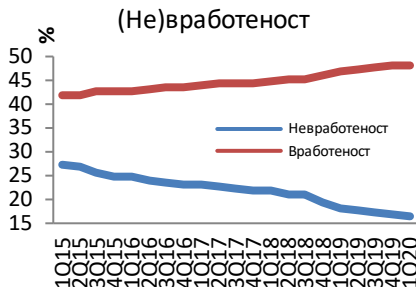
Во моментот, Finance Think ја задржува проекцијата за падот на БДП во 2020 на -3.8%, како и во вториот квартал од 2020 на -12.7%. Но, двете проекции се под особено изразени негативни ризици, во целост детерминирани од времетраењето на индуцираната контракција и отежнатото движење предизвикани од Ковид-19. Особено, овие проекции се изградени врз претпоставката за значајно олабавување на рестрикциите кон крајот на мај 2020, што може да не се случи во услови на втор пик од пандемијата во истиот период.

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

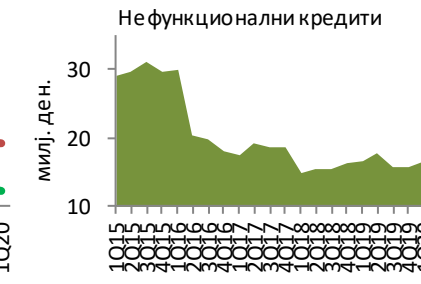
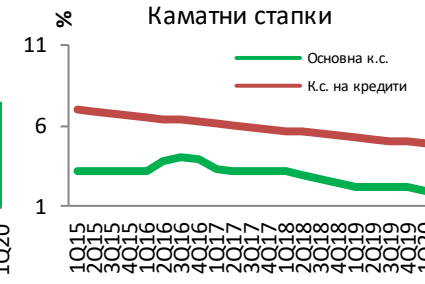
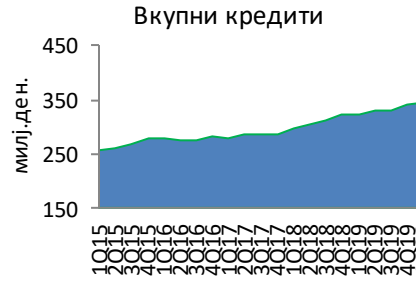
Годишен раст, %	3Q2019	4Q2019	1Q2020
БДП ЕУ 27	1.3	0.1	(3.5)
БДП Македонија	3.6	3.4	0.2
Годишен раст, %	3Q2019	4Q2019	1Q2020
Вкупна инфлација	0.6	0.0	0.6
Базична инфлација	0.8	0.5	0.7

ПАЗАР НА ТРУД

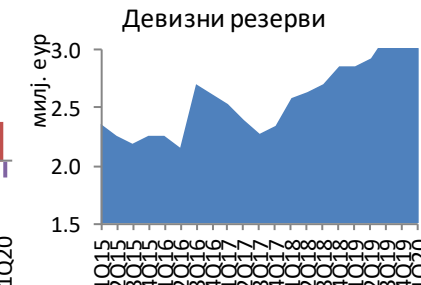
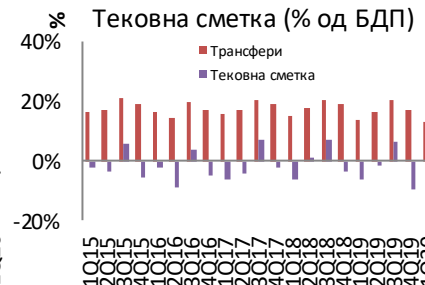
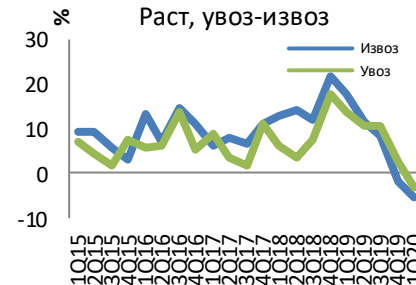
%	3Q2019	4Q2019	1Q2020
Стапка на активност (%)	57.2	57.5	57.4
Невработеност на млади (%)	35.3	35.1	34.9
Просечна нето плата (ден.)	25,222	26,116	27,056
Раст на продуктивност (%)	(1.94)	(0.26)	(1.10)

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

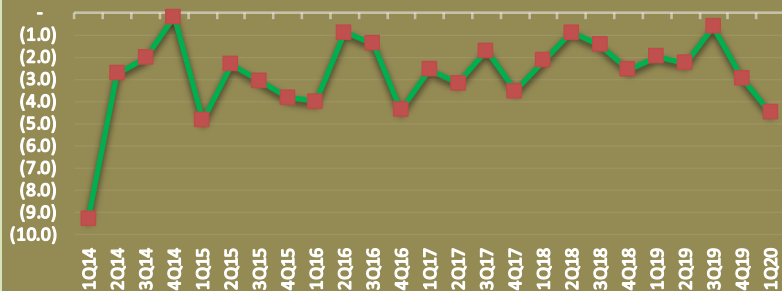
Годишен раст	3Q2019	4Q2019	1Q2020
М2	11.6%	9.9%	11.0%
Депозити	10.1%	9.5%	8.3%
Кредити	1.7%	1.9%	1.8%
Девизни резерви	15.4%	13.8%	5.3%

НАДВОРЕШНА СМЕТКА

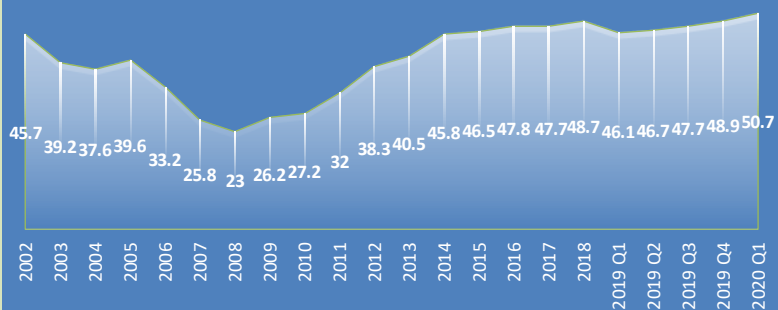

% од БДП	3Q2019	4Q2019	1Q2020
Трговско салдо	-8.8%	-21.2%	-14.2%
Приватни трансфери	20.3%	16.8%	13.1%
Тековна сметка	6.2%	-9.4%	-5.8%
Странски инвестиции	2.2%	5.8%	4.9%
Девизни кред. / вкупни кред.	27.6%	27.9%	28.1%

Буџетски дефицит (% од БДП)

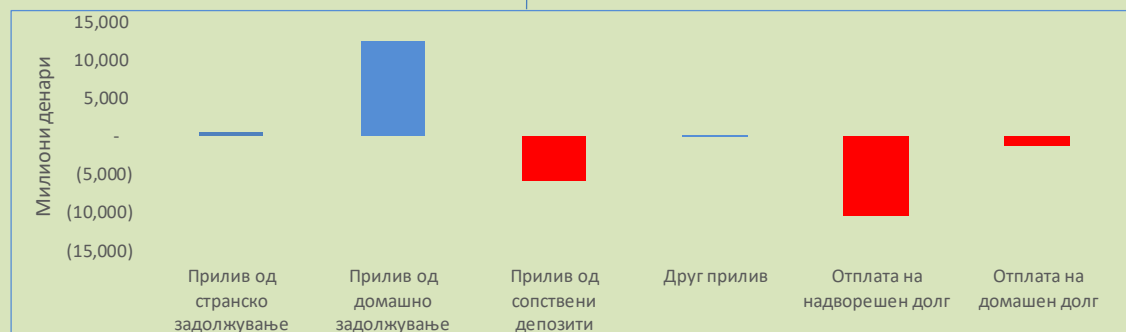
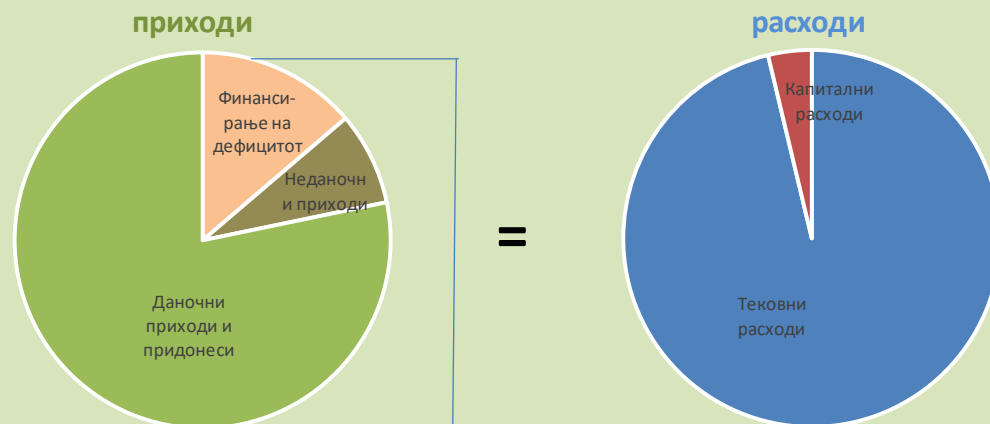
ЈАВЕН ДОЛГ (% ОД БДП)

Структура на јавен долг

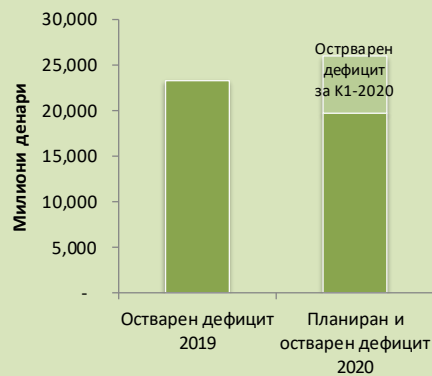

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

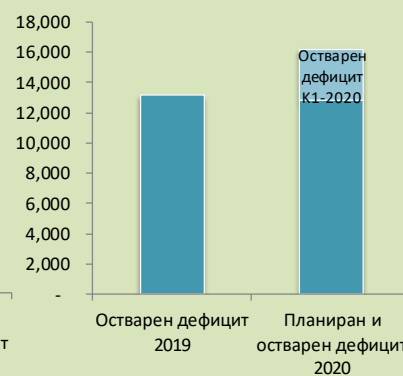
Во К1-2020, буџетскиот дефицит изнесува 4.5% од БДП, што е значајно продлабочување предизвикано од ударот на Ковид-19 кризата во втората половина од март и падот на БДП.

Пензиски буџет

Во К1-2020, пензискиот дефицит е реализиран пропорционално (24,2%).

Здравствен буџет

Во К1-2020, здравствениот дефицит е подреализиран (20,9%).

Капитални расходи

Во К1-2020, капиталните инвестиции се значајно под-реализирани, со само 10,3%.

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1-3Q/19	1-4Q/19	1Q/20	1-3Q/19	1-4Q/19	1Q/20
Енергија	25.8	14.4	(10.9)	(1.2)	(1.2)	(0.8)
Интермедијарни производи, освен енергија	1.9	0.9	(0.3)	(1.0)	(1.5)	(4.6)
Капитални производи	6.3	6.5	(5.8)	7.3	6.5	0.7
Трајни производи за широка потрошувачка	8.2	3.0	(2.4)	(4.4)	(4.2)	(7.5)
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(0.2)	(0.5)	(0.3)	(4.6)	(4.6)	(5.2)
Производство на прехранбени производи	(1.1)	1.4	2.3	(1.1)	(1.3)	(0.4)
Производство на метали	(29.8)	(20.4)	12.3	(2.7)	(3.3)	(4.9)
Производство на облека	(7.7)	(7.3)	(0.4)	(5.4)	(5.6)	(7.8)
Производство на неметални минерални производи	(2.6)	(2.3)	(4.4)	(0.3)	(0.1)	(1.1)
Производство на тутунски производи	6.3	5.7	(20.1)	3.3	3.7	(11.1)
Производство на пијалаци	14.1	6.6	(1.2)	(2.5)	(3.0)	(0.9)
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	6.2	10.7	12.0	(3.0)	(3.1)	(3.6)
Производство на електрична опрема	18.0	14.1	(11.1)	(2.6)	(3.3)	(8.9)
Производство на фабрикувани метални производи	(15.5)	(10.1)	54.3	0.8	3.0	14.6
Вкупно	5.6	3.7	(3.7)	(1.4)	(1.6)	(3.6)

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Социјално претприемништво и жени
- Миграција и дознаки

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2020 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики
Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk